

## **Metsälain muutoksien vaikutukset metsänkäsittelyyn**

**Markku Remes**  
**Edistämispalvelujen päällikkö**  
Suomen metsäkeskus

**Metsänomistajat voivat käsitellä metsiään aiempaa vapaammin uuden metsälain myötä. Monimuotoisuus lisääntyy uusien erityisen tärkeiden elinympäristöjen myötä.**

Uudistettu metsälaki tuli voimaan kuluvan vuoden alussa. Keskeisin muutos aiempaan lakiin oli se, että uudistamisessa ei enää käytetä kriteereinä hakattavan puuston läpimittaa tai ikää. Metsänomistajalle tulee tällöin mahdollisuus ajoittaa puukaupat oman taloudellisen ja puumarkkinatilanteensa mukaan. Varhaisten uudistushakkuiden kannattavuus on kuitenkin kyseenalaista, koska tällöin arvokkaan tukkipuun kertymä on pienempi. Metsänomistajalta ei myöskään poistu uudistamisvelvoite uudistushakkuiden yhteydessä.

### **Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus sallitaan**

Metsälaissa sallitaan myös eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuut eli jatkuva kasvatus sekä pienaukot. Jatkuvassa kasvatuksessa hakkuut ovat poiminta- ja pienaukkohakkuita. Tällöin poistetaan suurimpia puita ja harvennetaan kasvamaan jääviä pienempiä puita. Kasvatettavat puut voivat jäädä ryhmiin. Pienaukot ovat yleensä läpimitaltaan 30-50 metriä. Pienaukoille ei synny uudistamisvelvoitetta, jos niiden pinta-ala on alle 0,3 hehtaaria. Lisäksi hakattavan käsittelyalueen puuston määrän on täytettävä laissa asetetut raja-arvot.

Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus soveltuu vain kuusikoille. Menetelmä saattaa aiheuttaa metsänomistajille väärän mielikuvan siitä, että hakkuiden jälkeen puusto on luonnontilaisen kaltainen. Koneellisesti tehtävissä hakkuissa poistetaan kuitenkin yleensä niin paljon puustoa, että muutos puustossa voi olla metsänomistajalle yllätys. Poimintahakkuita suoritetaan yleensä 15-30 vuoden väliajoin. Toistuvat hakkuut kuusikoissa lisäävät lahovaurioita ja korjuukustannuksia.

Jatkuvan kasvatuksen taloudellisesta kannattavuudesta ei ole riittävästi tutkimustietoa, mutta perinteinen tasaikäisrakenteinen kasvatus on yleensä kannattavin vaihtoehto. Kannattavuustuloksista saadaan kuitenkin tarkoitushakuisesti lähes sellainen kuin halutaan. Keskeisin kannattavuuslaskelmiin vaikuttava asia on käytettävä laskentakorkokanta. Kannattavuuteen vaikuttaa olennaisesti myös se, että sisällytetäänkö

uudistuskulut tasaikäisrakenteisessa kasvatuksessa päätehakkuihin liittyväksi menoksi kiertoajan lopussa vai lasketaanko uudistamiskulut uudistamishetkestä koko kiertoajalle.

### **Luontainen uudistaminen ja viljely samanarvoisia**

Metsänkäyttöilmoitus vaaditaan ennen puunkorjuun tai erityisen tärkeisiin elinympäristöihin kohdistuvien toimien aloittamista myös nykyisessä metsälaissa. Ilmoitus on tehtävä vähintään 10 päivää ennen hakkuiden aloittamista ja sen on voimassa kolmen vuoden ajan. Taimikon perustamisilmoitusta ei nykyisen lain mukaan enää vaadita. Lain myötä poistuu myös vakuus- ja katselmusmenettelyt, koska niiden tarve on ollut vähäinen.

Uudessa laissa taimikon syntyavalla uudistamisen jälkeen ei ole merkitystä, jos uudistamisvelvoite on syntynyt. Viljellen tai luontaisesti uudistetulla alueella vähintään 0,5 metrin pituinen kehityskelpoinen taimikko alueesta riippuen 10-25 vuoden kuluttua korjuun päättymisestä. Suomi on jaettu neljään alueeseen: eteläinen Suomi, keskinen Suomi, pohjoinen Suomi sekä suojametsäalue. Lyhin aika kehityskelpoisen taimikon syntymiseen edellytetään eteläisen Suomen alueella.

Uudistamisvelvoite poistuu vähäpuustoisilta ojitetuilta soilta sekä Metsäkeskuksen hyväksymiltä ennallistettavilta kohteilta. Leimikon suunnittelijan vastuu hakkuista on suurempi kuin aiemmin. Myös puunkorjaajan vastuu kasvaa, sillä lakia tarkentavan asetuksen mukaan puunkorjaaja on vastuussa liian runsaista korjuuvaurioista. Lakia on rikottu, jos kasvatettaviin puihin on aiheutettu vaurioita kangasmailla yli 15 % ja turvemilla yli 25 %. Urapainauksia sallitaan hieman enemmän.

### **Uusia erityisen tärkeitä elinympäristöjä**

Luonnon monimuotoisuutta lisätään uusilla erityisen tärkeillä elinympäristöillä. Uusina kohteina tulevat koko maahan lähde-, metsäkorte- ja muurainkorvet sekä myös Lapissa sijaitsevat letot. Letot ovat olleet suojeltuja eteläisessä Suomessa jo aiemman metsälain aikaan.

Elinympäristöjen mahdollinen käsittely ei oleellisesti poikkea entisen metsälain käsittelytavoista. Muuttuneessa metsälaissa kuvataan kuitenkin tarkemmin elinympäristöjen ominaispiirteet sekä kohteella sallitut toimenpiteet. Varovaiset toimenpiteet ovat sallittuja edelleenkin elinympäristöissä, mutta niiden ominaispiirteet eivät saa vaarantua toimenpiteillä.